

Poučení o základních právech a povinnostech obviněného vyplývající ze zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“)

1. Práva obviněného

- 1) **Právo na poučení.** Obviněný, resp. každá osoba, jíž se činnost správního orgánu v jednotlivém případě dotýká (dále jen „dotčená osoba“), má právo na přiměřené poučení o svých právech a povinnostech (§ 4 odst. 2 správního řádu).
- 2) **Právo namítat podjatost úřední osoby,** jakmile se o ní obviněný dozví (§ 14 odst. 3 správního řádu).
- 3) **Právo na tlumočníka** (§ 16 odst. 3 správního řádu) v případě, že obviněný prohlásí, že neovládá jednací jazyk. Tím není dotčena povinnost jednat v českém nebo slovenském jazyce (§ 16 odst. 1 správního řádu). Občan ČR příslušející k národnostní menšině, která tradičně a dlouhodobě žije na území ČR, má **právo činit podání a jednat v jazyce své národnosti** (§ 16 odst. 4 správního řádu).
- 4) **Právo obviněného zvolit si způsob doručení** (§ 19 odst. 4 správního řádu). Pokud to nevyklučuje zákon nebo povaha věci, má obviněný právo nechat si doručovat písemnosti na doručovací adresu nebo na elektronickou adresu, kterou správnímu úřadu sdělí. Obviněný má dále **právo na doručení do vlastních rukou** u písemnosti, u níž hrozí, že by mohla být vydána jinému obviněnému, který má na věci protichůdný zájem (§ 19 odst. 6 správního řádu).
- 5) **Právo požádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena** (§ 24 odst. 2 správního řádu). Prokáže-li adresát, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout, může za podmínek ustanovení § 41 správního řádu požádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena.
- 6) **Právo nechat se zastoupit zvoleným zmocněncem** (§ 33 odst. 1 správního řádu). Obviněný má právo zvolit si na základě plné moci zmocněnce, který jej bude v přestupkovém řízení zastupovat. Obvinění si mohou zvolit i společného zmocněnce či několik společných zmocněnců (§ 35 správního řádu).
- 7) **Právo navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy** po celou dobu přestupkového řízení až do vydání rozhodnutí (§ 36 odst. 1 správního řádu). Obviněný má **právo vyjádřit svá stanoviska**, a pokud o to požádá, správní orgán mu poskytne informace o přestupkovém řízení (§ 36 odst. 2 správního řádu). Obviněný má dále **právo vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ve věci k podkladům rozhodnutí** (§ 36 odst. 3 správního řádu). To se netýká

obviněného, jehož žádosti se v plném rozsahu vyhovuje, a obviněného, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal. **Právo na konzultace** s osobou, která mu podle občanského zákoníku může jako podpůrce napomáhat při rozhodování, při jednání se správním orgánem (§ 36 odst. 4 správního řádu).

- 8) Pokud obviněný podává podání osobně, má **právo na pomoc a poučení ze strany správního orgánu** v případě, že jím učiněné podání trpí právními vadami a nedostatky (§ 37 odst. 3 a § 45 odst. 2 správního řádu).
- 9) **Právo nahlížet do správního spisu**, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci (§ 38 odst. 1 správního řádu). S tímto právem je spojeno **právo činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopii správního spisu nebo jeho části** (§ 38 odst. 4 správního řádu).
- 10) **Právo požádat o prodloužení lhůty k provedení úkonu** (§ 39 odst. 2 správního řádu).
- 11) **Právo účastnit se ústního jednání a právo navrhnout veřejnost ústního jednání** (§ 49 správního řádu).
- 12) Obviněný může požádat o nařízení ústního jednání a správní orgán ústní jednání nařídí v případě, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv (§ 80 odst. 2 zákona o přestupcích).
- 13) Obviněný může v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení uvádět nové skutečnosti nebo důkazy (§ 97 odst. 1 zákona o přestupcích).

2. Povinnosti obviněného

- 1) **Povinnost bezodkladně upozornit správní orgán na skutečnost, že u více správních orgánů probíhá současně více postupů souvisejících s týmiž právy a povinnostmi dotčené osoby** (§ 8 odst. 1 správního řádu).
- 2) U právnických osob platí, **že každý, kdo činí úkony, má povinnost prokázat své oprávnění** činit úkony jménem právnické osoby, resp. za právnickou osobu (§ 30 odst. 5 správního řádu).
- 3) **Povinností obviněného je předložit na výzvu oprávněné úřední osoby průkaz totožnosti** (§ 36 odst. 5 správního řádu).
- 4) Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, **má obviněný povinnost poskytovat** správnímu orgánu při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí veškerou potřebnou **součinnost** (§ 50 odst. 2 správního řádu).
- 5) **Obviněný je povinen označit důkazy na podporu svých tvrzení**. Správní orgán není návrhy obviněného vázán (§ 52 správního řádu).
- 6) Předvolaný je **povinen se na předvolání dostavit včas na určené místo** nebo se ze závažných důvodů omluvit (§ 59 správního řádu).

- 7) **Obviněný má dále povinnost neztěžovat postup při přestupkovém řízení.** Při závažném ztěžování postupu v řízení způsoby uvedenými v § 62 odst. 1 správního řádu, může správní orgán rozhodnutím uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000,-Kč.
- 8) **Povinnost nahradit náklady přestupkového řízení, které by jinak správnímu orgánu nevznikly,** pokud to správní orgán uloží (79 odst. 6 správního řádu).

Pouze v případě, pokud je obviněný mladistvý:

Zákonný zástupce a opatrovník mladistvého obviněného a orgán sociálně-právní ochrany dětí má právo na vyznění o zahájení řízení, právo navrhnout důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení, právo na poskytnutí informací o řízení potřebných k hájení práv a oprávněných zájmů mladistvého obviněného, právo vyjádřit v řízení své stanovisko, právo nahlížet do spisu, právo účastnit se ústního jednání a být přítomen při všech úkonech v řízení, právo vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, právo na oznámení rozhodnutí, právo podat odvolání ve prospěch mladistvého obviněného proti rozhodnutí o přestupku nebo proti rozhodnutí o schválení dohody o narovnání a právo podat žádost o obnovu řízení nebo o vydání nového rozhodnutí. Zákonný zástupce a opatrovník mladistvého obviněného má právo zvolit mladistvému obviněnému zmocněnce (§ 72 odst. 1 zákona o přestupcích).